

Nr 244.

Av herr **Andersson** i Stockholm, om utsträckt rätt till semester för arbetare vid försvarsväsendet ävensom för andra arbetare i statens tjänst.

De semesterbestämmelser, som för närvarande gälla för de vid försvarsväsendet anställda arbetarna, grunda sig på ett riksdagsbeslut, om vilket meningarna voro delade vid beslutets fattande och detta i sådan utsträckning, att frågan blev föremål för gemensam votering. Någon tid efter bestämmelsernas utfärdande begärde de därav berörda arbetarna genom sina organisationer, att Kungl. Maj:t skulle vidtaga åtgärder för åstadkommande av utökad semestertid. Den sålunda gjorda framställningen blev föremål för utredning inom Kommunikationsverkens Lönekommitté, vilken, enligt vad jag erfarit, utformade ett förslag om en mindre ökning av semestertiden. Några definitiva åtgärder för genomförande av förbättring ha emellertid icke förekommit.

Mot kravet på förbättrad semester för dessa statens arbetare göres måhända den invändningen, att det på den enskilda arbetsmarknaden finnes grupper av arbetare, vilka icke åtnjuta ens så lång semester som försvarsväsendets arbetare nu ha. Beklagligt nog är denna uppgift riktig, men den omständigheten, att privata arbetsköpare hysa så ringa omsorg om i deras tjänst anställda arbetares hälsa och arbetskrafter, kan enligt min mening icke vara anledning för staten att följa detta mindre goda exempel. Detta helst som staten, om den skall fullgöra naturliga förpliktelser mot de anställda, måste bidra till arbetarnas uppehälle, när arbetsförmågan tryter. Det gives allt för många exempel på enskilda företagare, som, då arbetskraften är förbrukad, överlämna arbetaren att klara sig bäst han kan. Icke sällan måste kommunerna träda till för att hindra den värsta nöden. Staten har vanligen gått in för en annan ordning, nämligen att genom understöd eller pension bisträcka dem, vars arbetskraft förbrukats i statens tjänst.

Semestern är avsedd att utgöra ett medel för bevarande av hälsa och arbetskrafter, och det måste ur denna synpunkt anses vara ett obestriddigt statsintresse, att semestern avväges så för statens arbetare, att den kan fylla sin uppgift. Dessa synpunkter torde även hava legat till grund vid

bestämmandet av den semester, som tillkommer ordinarie och extraordinarie befattningshavare i statstjänst.

Det arbete, som förekommer vid försvarsväsendets arbetsplatser, är i regel av den art, att detta mer än väl motiverar en bättre semester än den nuvarande. Så är till exempel det arbete, som förekommer på truppförbandens intendenturverkstäder med reparation av uniformspersedlar, allt annat än hälsosamt. En betydande del av de arbeten, som förekomma på flottans varv, är även av den art, att det är, om icke hälsofarligt, så dock så närbesläktat med hälsofarligt arbete, att en tids rekreation under året måste anses synnerligen av behovet påkallad. Samma torde förhållandet vara vid en hel del andra arbetsplatser, där staten har arbetare sysselsatta.

Den indelning av semestertiden i 6 dagar för dem, som äro under och 12 dagar för dem som äro över 40 år, som gäller vid försvarsväsendet, har visat sig medföra en del rätt egendomliga konsekvenser. Sålunda inträffar det, att arbetare, som anställas relativt unga, få en rätt avsevärd anställningstid, innan de erhålla den längre semestertiden. Så till exempel inträffar det, att arbetare, som anställas såsom lärlingar vid 16 à 17 års ålder, vilket bland annat sker på varvet i Karlskrona, ha 23 à 24 års anställningstid, innan de få 12 dagars semester. Däremot erhåller ju den, som anställs vid uppnådda 38 à 40 år, den längre semestern efter två års anställning.

Den utgångspunkt, som lades till grund för det utskottsförslag, vilket godkändes av riksdagen år 1919, nämligen avtalet för linjearbetarna vid Telegrafverket, har nu ändrats därhän, att den längre semestertiden utgör vid uppnådda 30 år i stället för vid 40 år, som förut var föreskrivet.

Det synes som om semestern för arbetarna borde avvägas i anslutning till den semester, som gäller för de extra-ordinarie tjänstemännen. Det torde nämligen vara obestriddt, att arbetets art och arbetsförhållandena ytterst väl motivera minst samma semester för arbetarna som för de ovan nämnda tjänstemännen.

I anslutning till vad sålunda anförts får jag härmed föreslå, att riksdagen måtte besluta:

att semestern till arbetare vid försvarsväsendet skall utgå med samma antal dagar som för extra ordinarie tjänstemän och

att det i statsverkspropositionen förslagna förslagsanslaget, 160,000 kronor, till bestridande av kostnaderna för semester åt vid armén anställda arbetare må höjas till 320,000 kronor samt

att motsvarande förslagsanslag för marinen må höjas till 300,000 kronor och

att ett motsvarande förslagsanslag lämnas till bestridande av kostnaderna för semester åt arbetare, anställda vid flygvapnet och slutligen att riksdagen måtte uttala:

att semester med motsvarande antal dagar bör av resp. verksamheter tilldelas andra arbetare i statens tjänst.

Stockholm den 21 januari 1929.

Edoff Andersson.
